

6D011900 - «Шетел тілі: екі шетел тілі» мамандығы бойынша
(PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін
қорғауға ұсынылған
Джолданова Динара Канатовнаның
«Шеттілдік білім беру контекстінде болашақ педагогтардың
акмеологиялық құзыреттілігін қалыптастыру»
тақырыбындағы диссертациялық жұмысына
ШКІР

Зерттеу тақырыбының өзектілігі

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының Білім беру жүйесін стратегиялық дамытудағы басым міндет білім беру сапасын арттыру болып табылады. Бұл, педагог тұлғасы басты рөл атқаратын, білім беру сапасын жақсарту үшін қажетті жағдайлар мен әдістерді қайта қарау арқылы мүмкін болады. Білім беру жүйесін модернизациялау бойынша маңызды қадамдарға қарамастан, педагогтардың көпшілігі үнемі жұмыс жүктемесіне байланысты өзін-өзі таныту және өздігінен білім алу мәселелеріне тиісті назар аудармайды, педагогикалық қызметте өздерін белсендірмейді, акме шыңына жетуге үнемі дайындалуға өздеріне бағыт қоймайды. Бұл тұрғыда біз жоғары білім беру жүйесінің міндетін оқытушылардың білімін арттыруда ғана емес, сонымен қатар студенттердің жеке қасиеттері мен жеке мүмкіндіктерін дамытуда көреміз. Педагогикалық қызметте өз ойын білдіре алмау және өзін-өзі таныта алмау кәсіби мақсаттардың болмауына, өзін-өзі бағалаудың төмендігіне, белгілі бір кәсіби мәселені шешудегі қиындықтарға, соның салдарынан жеке қасиеттердің де, лидерлік қасиеттердің де дамуын қаламауға әкеледі, солардың дамуында, біздің ойымызша, акмеологиялық құзыреттілікті қалыптастыру маңызды рөл атқарады. Бұл тұрғыда Д.К. Джолданованың зерттеу тақырыбы өте өзекті және уақытылы болып табылады. Біз лидерлік қасиеттерді ашатын сонау педагог жоғары білім беру жүйесінде үнемі өзгеріп отыратын талаптарға бейімделе алады деген пікірді ұстанамыз.

Соңғы онжылдықтарда халықаралық практикада жоғарыда аталған проблемаларды шешу әрекеттері байқалуда: лауазымдық міндеттерге, білімдерге, іскерліктер мен дағдыларға, сондай-ақ мамандардың кәсіби құзыреттіліктеріне қойылатын егжей-тегжейлі баяндалған талаптар болып табылатын кәсіби стандарттар әзірлене бастады. Бұл да қазіргі заманғы еңбек нарығының талабы. Қазіргі қоғамға кәсіби білім беру процесінде болашақ маманның жеке басы дамуының, оған болашақта әр сәтте қолданыстағы кәсіби білімдерге деген сұранысты өзінің субъективті және танымдық белсенділігі арқылы оздыруға мүмкіндік беретін, денгейі қажет.

Жоғарыда айтылғандардың бәрі педагогтың жеке және кәсіби қасиеттерін дамытуға ықпал ететін акмеологиялық құзыреттілікті қалыптастыру мәселесін өзекті етеді.

Д.К. Джолданованың диссертациялық зерттеуінде қойылған зерттеу міндеттеріне сәйкес келесі ғылыми нәтижелер алынды: акмеологиялық

құзыреттілікке байланысты негізгі ұғымдарға теориялық талдау жүргізілді және автор Қазақстандағы жоғары білім беру контекстіндегі болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің «акмеологиялық құзыреттілік» түсінігін нақтылады; болашақ педагогтың лидерлік қасиеттерінің (академиялық лидерліктің) акмеологиялық құзыреттілікті дамыту мен қалыптастырудағы рөлі негізделген; болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің акмеологиялық құзыреттілігін қалыптастыру моделі жасалды; болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің акмеологиялық құзыреттілігін қалыптастырудың әзірленген моделінің тиімділігі тәжірибе арқылы тексерілді.

Ізденушінің диссертациясында тұжырымдалған әрбір нәтижесінің тұжырымдары мен қорытындыларының жаңалық дәрежесі

Бірінші нәтиже жаңа болып табылады, өйткені болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің «акмеологиялық құзыреттілік» ұғымы алғаш рет Қазақстан Республикасында шеттілдік білім беру контекстінде қаралып, нақтыланды.

Екінші нәтиженің ғылыми жаңалығы болашақ шетел тілдері мұғалімінің лидерлік қасиеттері (академиялық лидерлік) болашақ шетел тілдері педагогтердің акмеологиялық құзыреттіліктерінің құрамдас бөлігі ретінде қарастырылатындығымен қамтамасыз етіледі.

Үшінші нәтижесі – сөзсіз жаңа, өйткені болашақ шетел тілдері мұғалімінің акмеологиялық құзыреттілігін қалыптастырудың моделі алғаш рет жасалды, оның шеттілдік білім беру контекстіндегі қалыптастыру әдістері анықталды және ғылыми негізделді.

Төртінші нәтиже студенттердің жоғары білім беру контекстінде акмеологиялық құзыреттілікті қалыптастыру тәсілдердің пайдалану жолдары мен тетіктерін айқындайтын, тәжірибелік жұмыс барысында «Педагогикалық акмеология» оқу-әдістемелік құралдың және оқу-әдістемелік кешенінің, «Лидерлік» клубы бағдарламасының тиімділіктері дәлелденіп, практикаға еңгізілуімен сипатталады.

Алынған нәтижелердің практикалық және теориялық маңыздылығы

Зерттеудің теориялық маңыздылығы шеттілдік білім беру контекстіндегі акмеологиялық құзыреттілікті қалыптастыру процесінің теориялық негіздерін ашуда, педагогтің лидерлік қасиеттерінің (академиялық лидерліктің) акмеологиялық құзыреттілікті қалыптастырудың және дамытудың рөлінде жатыр, бұл тілдік білім берудің терминологиялық қорына «болашақ шетел тілдері мұғалімінің акмеологиялық құзыреттілігі» ұғымын және онымен байланысты негізгі ұғымдарды еңгізуге мүмкіндік берді, сонымен қатар болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің акмеологиялық құзыреттілігін қалыптастыру моделі құрастырылды.

Диссертацияның практикалық маңыздылығы тілдік мамандықтардың білім алушыларына арналған «Педагогикалық акмеология» оқу-әдістемелік құралы мен оқу-әдістемелік кешенің әзірлеуден және «Лидерлік» клубының бағдарламасын құрастырудан тұрады.

Ізденушінің ғылыми-зерттеу жұмысының негізгі мазмұны халықаралық, республикалық, ғылыми-практикалық конференцияларда жарияланған 8

